

Prva nagrada Natječaja *Mali Marulić*, 2009.

Omer Rak

SABLASNI ŠEŠIR

Dramsko-lutkarski tekst za djecu

Gali i Rei

Osobe:

NARATOR / MAGARAC

LAMA

TIBETANAC 1

TIBETANAC 2

STARA TIBETANKA

JAHAČ 1

JAHAČ 2

JAHAČ 3

KONJ

JAK

PTICA

PČELA

JEŽ

VADŽRA

KARUNA

Prizor 1. ŠEŠIR I ŠEŠIRI

NARATOR: Postoji li itko na ovom kao lopta okruglom svijetu, a da ne zna što je to šešir? Zasigurno takvih nema. Ako ih ima, onda oni zacijelo nisu s ovog kao lopta okruglog svijeta. Takvi su s nekog kockastog ili možda valjkastog svijeta u kojima nema šešira. Ma, taj šešir! To je obično pokrivalo za glavu; zapravo komad čvršćeg platna oblikovan tako da sjedne na nečiju glavu...

(Pojavljuje se 'gologlava' glava. Šešir se oblikuje na sceni i sjeda na glavu. Glava zadovoljno pušta uzdah 'mmmmm' kada šešir sjedne na nju.)

NARATOR: Glava pod šeširom zaštićena je od vjetra, kiše, studeni... *(Sukladno riječima, odgovarajući scenski efekti).* Šešira ima raznih vrsta *(defiliraju scenom slijedom najave):* velikih i malih, valjkastih i čunjastih, cilindara i halbcilindara, kaubojskih i sombrera, čupavih i glatkih, šiljatih i tupih, s rupicama ili bez, s mašnicom ili bez, za djevojčice i dječake, mame i tate... svatko ima svoj šešir. I šešir se daje svakome jer on voli glave, a glave vole šešire. Oni baš odgovaraju jedno drugome. Reklo bi se: kao stvoreni su jedno za drugo.

(Izlazi glumac sa šeširom i radi ono što narator govori.)

NARATOR: Šešir se podiže, skida s glave i njime se naširoko maše kada se pozdravljaju kralj i kraljica; njime se možete hladiti kad vam je vruće; nemate li čaše pri ruci, iz njega se možete napiti vode; njime možete pokriti lice kad vam se spava; možete ga napuniti do vrha trešnjama kad se sladite njima na bakinoj trešnji; možete njime izdaleka gađati vješalicu... i još deset tisuća drugih zgodnih stvari... i, uopće, taj šešir je uistinu korisna stvar. Ma što to ja pričam! To je jedna od najkorisnijih stvari koju je čovjek izmislio. A kako je najpametniji dio ljudskog tijela baš glava, nije čudo da je šešir dopao baš glavu.

Šeširi naravno nisu živi. Živa je glava koja je u šeširu. Kada nema glave u šeširu, ni u šeširu nema života. No, je li to doista tako. Mislim, je li to uvijek tako *(tajnovito)* ili... *(Ponovno mimohod šešira na sceni.)* U našoj priči koja slijedi, jedan je šešir koji je trebao biti kao i svaki drugi šešir postao živ živcat, i to ne na glavi, nego u glavi onih koji nisu mogli shvatiti da je šešir o kojemu će u ovoj priči biti riječ samo šešir, odnosno da nije živ.

(Iz mnoštva šešira izdvaja se jedan. Svjetlo na njega.)

Prizor 2. LAMIN ŠEŠIR

(Šešir se 'nasađuje' na jednu glavu. Pojavljuju se i druge glave s egzotičnim, gorštačkim šeširima. Radi se o povorci jahača.)

NARATOR: Gore visoko na gorju Himalaji, najvišem na svijetu, usred visokih, visokih, do neba visokih planina s vječnim snježnim kapama (*izranjaju planine oko jahača*) nalazi se zemlja zvana Tibet. (*Scena oživi 'tibetskim' prikazima.*) Kako na tim visinama malošto uspijeva, Tibetanci uzgajaju tek poneko zrno ječma, od kojeg rade i čaj, pa ga miješaju s maslacem od jakova mlijeka. Jak je njihovo čupavo govedo. Čupav je jer je u Tibetu, osim kratkog ljeta, stalno zima, i da nema dlaka - jao njemu! Smrznuo bi se jadnik. Tibetanci doduše nisu čupavi kao jakovi, zato što su ljudi, ali zato moraju imati toplu odjeću i piti topao čaj. Stoga oni i nose toplu odjeću i piju topao čaj. Tibetanci su inače jako prijateljski raspoloženi među sobom, ali i prema rijetkim strancima koji se usude zalutati na tu zamrznutu visoravan među planinama. Rado će svakoga pozvati k sebi na čaj jer znaju kako je lutati po hladnom Tibetu. Eh, promrzli putnik dao bi pola kraljevstva samo da ga tko pozove na šalicu toplog čaja i spasi od studeni. Tibetanci to dobro znaju, pa rado pozivaju svakog namjernika da im se pridruži uz šalicu čaja u kakovu skloništu od hladnoga sjeverca. Ondje u toplom, uz vatricu, znaju se dobro opustiti uz čaj koji se puši. Onda, kao po nekom pravilu, krenu i priče, dok vani zavija vjetar noseći snijeg što pokriva njihove tragove. Jednom sam se i ja tako našao u Tibetu. Davno, davno je to bilo, toliko davno da me i sjećanje već pomalo izdaje. No još uvijek se sjećam te priče. Dok sam se tako za jedne strašne vijavice s nekolicinom Tibetanaca sklonio u jedno sklonište ispod visoke stijene, kamo su me oni ljubazno pozvali, od jednog starog lame, tibetskog mudraca, čuo sam ovu priču.

(Zvuci golemih tibetskih rogova, čegrtaljki, molitvenih valjaka, neprekinuti mrmor mantr: Om Mani Padme Hum, svirale, maske iz tibetskih pučkih svečanosti, molitveni šalovi lepršaju...)

NARATOR: Kada se na proljeće otopi snijeg s putova, a potom nastupi i kratko tibetsko ljeto, Tibetanci kao da živnu od zimske klonulosti. Po svojoj naravi to je veseo narod. Začas svi su vani na ulicama ili putuju u posjet jedni drugima. Svako, pa i najmanje mjesto ima svoj festival. Tibetancima je to dobra prigoda za putovanja od mjesta do mjesta. Nerijetko putuju cijelo ljeto. Zimi samo ako moraju, odnosno ako se ikako može.

(Ponovno povorka jahača. Scenska radnja prati Naratorove riječi.)

NARATOR: I tako, putovali jednom Tibetanci. Na jedan od njihovih festivala, dakako. Predvodio ih lama. Za nj se govorkalo da je bio vrlo mudar. Mudraci zato imaju veliku glavu. Za tako veliku glavu, bogme, treba i velik šešir. A lama je imao veliku glavu i, jasno, velik šešir. No baš kad su bili blizu planinskog prijevoja gdje grolji jedan krasan izvor, najednom zapuše silan vjetar i odnese im šešire s glava. I dok su svi drugi začas pronašli svoje šešire, lamin, kao za inat, kao da je u zemlju propao. Tražili ga svi. Lama ponajviše, jer mu je bilo žao njegova velikog šešira. Glava, kad se jednom navikne na šešir, gotovo da i ne može više bez njega. Toliko joj on znači. Zato neka vas ne čudi što ga je lama tako uporno tražio. Dovikivao je svojim ljudima (*lama dovikuje*): Pogledaj dolje na onoj padini! Iza onog grmlja, lijevo! Ne, ne, bliže onoj stijeni! Jesi li provjerio iza onog nasipa od šljunka? Vidiš li ga? Ali sve je bilo uzalud. Lamin šešir kao da je nestao bez traga. Kako se sve to događalo nekako u suton, malo prije mraka, lama i njegovi pratitelji, ne želeći da ih noć uhvati na planini, požuriše do sela u dolini kako bi ondje prenočili i kako bi se sutradan zarana, bude li zgodno, vratili po lamin šešir. Lama se nikad nije vratio po šešir. Zašto? To nitko pouzdano ne zna. Jedni vele da ga je u tomu omela planinska oluja, drugi da je morao žurno na sastanak lama koji se svaki put održava točno nakon tri godine, tri mjeseca i tri dana, treći pak vele da je u selu pronašao jednako velik šešir kao i onaj koji je izgubio... zapravo nitko točno ne zna. A lamin šešir, pitate se, što je s njim? E, tu sad počinje prava priča.

Prizor 3. FURBA

NARATOR: Nekako odmah nakon što je lama izgubio šešir počele su u selu u dolini kolati kojekakve priče.

(Skupina Tibetanaca.)

TIBETANAC 1: Kažem vam ja – nisu tu čista posla, dragi moji.

TIBETANAC 2: Zar je moguće da lama, koji sve vidi i sve zna, ne može naći svoj šešir? Taj koji bi svojim svevidnim okom pronašao iglu u plastu sijena. Ne, ne. Tu mora da je neka nečista sila umiješala prste.

TIBETANAC 1: Jučer su mi trgovci koji su došli preko prijevoja potvrdili da se gore nešto čudno događa.

TIBETANAC 2: I ja sam to našao.

STARA TIBETANKA: Dok sam još bila djevojčica, a tomu je davno, jako davno, ne

pamtim koliko se snjegova otopilo otada, naši su stari pričali da na tom prijevoju stoluje demon zvani Furba. Koga taj pogleda, kazivali su, toga kao da tisuću mačeva i igala najedanput probode. Toliko je strašan taj demon.

TIBETANAC 1 I TIBETANAC 2 (*uglas*): Furba!

TIBETANAC 1 (*preplašeno*): Sav sam se naježio. Okrenut ću stotinu puta molitveni valjak.

TIBETANAC 2: Može li se itko suprotstaviti tomu demonu? Tko ga može pobijediti?

STARA TIBETANKA: Moć demona dade se dokinuti jedino ako netko žrtvuje vlastiti život za drugoga. Kako danas među ljudima ne postoji nitko tko bi imao tako veliko srce, moć demona ne samo da se neće dokinuti nego će, jao! - još više rasti.

TIBETANAC 1: O, kako je moćan Furba! Traži od ljudi ono što mu, najvjerojatnije, nikada nitko neće ponuditi.

TIBETANAC 2: Jao si ga nama pod vlašću demona! Tko će nas iskupiti?

STARA TIBETANKA: Rekla sam vam ono što sam i sama davno čula. Ni naši najstariji nisu pamtili da je netko slomio Furbinu moć. Danas je vrijeme kvarno. Nema nigdje čistog srca koje će dati sebe da bi živjeli drugi. (*Uzdahne sjetno.*) Eh!, ljudi, ljudi.

TIBETANAC 1 I TIBETANAC 2 (*u jedan glas*): Strašno je što nam se događa. Zašto? Valjda smo zapustili govorenje svetih slogova.

(Započinju s mrmljanjem svete mantre OM MANI PADME HUM, izgovarajući je na tibetanski način: OM MANI PEJME HUM. Dok obojica nezaustavljivo izgovaraju mantru, glasovi im se isprepleću, nadjačavaju jedan drugoga, vode jedan drugoga, itd. Stvara se mističan mantrički 'marmor'. Odlaze. Mrmljanje se čuje i zamire u off-u.)

Prizor 4. ŠEŠIR / SABLAST

NARATOR: Vi se sada sigurno pitate što se stvarno dogodilo s laminim šeširom. Gdje je nestao? Gdje se skrio? Zašto ga nisu mogli naći.

(Scena 'raste' u krajobraz. Prati se šešir i njegove preobrazbe.)

NARATOR: Dakle, kada je onaj silan vjetar otpuhao veliki šešir s lamine velike

glave, šešir se kotrljao, kotrljao i kotrljao da bi se tako dokotrljao do šipražja pokraj izvora, gdje se zaustavio. Zašto nitko od laminih ljudi nije pretražio šipražje, teško je reći. Valjda su toliko željeli stići u selo prije mraka da im se nije dalo zavirivati u šiprag, koji je već tada, onako tajnovit, bio zaogrnut u tamni plašt noći. Vjetar je ondje šešir nabio na šibe, koje su ušle u onaj dio gdje je prije obitavala lamina glava i uzdigle ga uvis. Izdaleka se činilo kao da netko sa šeširom na glavi isteže vrat kako bi bolje vidio onoga tko prilazi šipražju s prednje strane.

U suton, to će reći u ono doba dana kada nije ni dan ni noć, šešir bi na šibama poprimio obličje stvorenja koje vreba pokraj izvora. Sve u svemu, pomalo jezovita slika.

Kako je prolazilo vrijeme šešir su (*scenski efekti*) namakale kiše, nadimali vjetrovi, ujedali mrazovi, zatrpavali snjegovi, sušilo ga sunce, srebrio mjesec... On je dalje stajao čvrsto razapet i zaglavljen na šibama.

No, zbog te stalne izloženosti ćudima surova tibetskog podneblja, lamin je šešir malo-pomalo omekšao, otrcao se i pohabao, ukratko, premda je i dalje bio šešir, jer šešir ne može biti ništa drugo nego šešir, polako ali sigurno počeo se pretvarati u nešto drugo. Što drugo, čujem vas, naravno, da već pitate.

Hm? Zapravo, teško je objasniti u što se pretvorio lamin šešir. Možda bi najtočnije bilo reći – da je naprosto srastao sa šibljem. Jer, kada su u njega, onako razmekšanog i natopljenog vlagom rastući ušle neke nove mlade šibe, probušile su ga kao od šale i, napravivši rupe na njemu, protjerale mladice kroza nj da bi dalje rasle. Na taj se način šešir još više proširio, i ne samo to: s tim šibama koje su ga izbušile na sve strane izgledao je kao da je dobio noge i ruke.

Kad bi ga tko izdaleka opazio, onako u polumraku, izgledao je poput kakva čovjekolikog živog bića. Na planinskom prijevoju, tri i pol tisuće metara iznad mora, pri slabom dnevnom svjetlu, dok vjetar urla kroz gorske klance poput živog bića, šešir je sve manje bio lamin, a sve više je postajao nešto nepoznato, što izaziva jezu.

Prizor 5. JETI I FURBA

(Povorka jahača i teglećih životinja.)

KONJ (*obraća se jaku*): O, jače! Misliš li ti ono što i ja mislim.

JAK: Prijatelju konju, ne mogu ti reći mislim li što i ti, jer ne znam što ti misliš.

KONJ: Ja znam da ti misliš isto što i ja jer približavamo se onom prijevoju na kojemu je lama izgubio šešir... i nikada ga više nije našao. N-I-K-A-D-A. Razumiješ li ti što to znači?

JAK: Ne razumijem ja ništa osim da moram nositi teret jer sam tegleća marva.

KONJ: Pričao mi je moj rođak konj, a on je čuo to od jednog drugog konja, a ovaj pak od jednog trećeg, pouzdanog brata-konja, da na tom prijevoju, gdje je lama izgubio šešir, boravi strašni jeti.

JAK: Jeti? Tko ti je pak to?

KONJ (*u čudu*): Nisi čuo za jetija? Pa, gdje ti živiš, jače?

JAK: Čuj, konju jedan. Mene ne zanimaju kojekakve priče i naklapanja. Ja sam jak i zanima me samo kako ću prenijeti teret na leđima, na zadovoljstvo mogega vlasnika, a da se pritom na uskoj planinskoj stazi ne strmoglavim u bezdan. Neka me na određištu dočeka šaka ječma za nagradu, i to je to. To me jedino zanima.

KONJ (*sumnjičavo*): Iskreno da ti velim, prijatelju jače, skroman kakav jesi, bojim se da si previdio jednu vrlo bitnu stvar.

JAK (*s dozom dosade*): A to je, na primjer?

KONJ: Što jeti jest i što radi jakovima kada ih se dočepa.

JAK (*pomalo nesigurno*): Ma, daj! O čemu ti to?

KONJ: Jeti je najgora zvijer koja je ikada hodala po ovoj visoravni. U usporedbi s njim snježni leopard, koji je prava mora za nas konje, ali i za vas jakove, pravi je nevini dobrića. Čeljust jetija toliko je jaka da zdrobi dijamant kao od šale. Njome posebno voli drobiti kosti konja i jakova i srkati iz njih moždinu. Od njegove se rike ukočiš, najednom ti se oduzmu sve četiri. Nemoćan, stojiš posve nepomično dok ti se on približava. Iz očiju mu sijeva vatra, iz usta suklja kužni zadah. Oko vrata zvečka mu ogrlica od lubanja konja i jakova. Pandžama oštrim i dugim poput sablje prvo ti raspára utrobu i isuče crijeva...

JAK (*sada već preplašen*): Stani, konju! Zar baš moraš tako detaljno?!

KONJ: Dužnost mi je upozoriti te da smo nadomak brlogu strašnog jetija.

JAK (*panično*): Jao si ga meni! S ovim teretom na leđima bit ću lak plijen jetiju.

KONJ: Ja ne nosim nikakav teret. Samo sam pričuvni konj za jahanje. Lako ću odjuriti odavde. (*Sa zlu radim užitkom.*) Žao mi te je, jače. Reći ću tvojima kako si završio, ovdje na planinskom prijevoju na koji upravo stižemo.

JAK (*ustraseno se ogleda okolo, ječi*): Ooooh, ooooh, nemoj me, nemoj me, jeti!

(*Svjetlo na jahače.*)

JAHAČ 1: Zašto smo morali krenuti baš ovim putem? Skoro će i noć.

JAHAČ 2: Zato što je mnogo kraći od onog puta na južnoj strani. Osim toga, za namirnice koje prodajemo bolje je ako su kraće na putu. Na tržnici će izgledati svježije, pa ćemo za njih dobiti bolju cijenu. Misli kao trgovac i doći ćeš do zaključka da je ovo najbolji put. Ne brini, stići ćemo prije noći do sela u dolini.

JAHAČ 1: Zar tebi nije poznato što pričaju o ovom putu, osobito o onom prijevoju (*pokaže mu rukom*) ispred nas; kakve sve priče kruže o tomu mjestu nakon što je lama ondje izgubio šešir?

JAHAČ 2: Ne, nije mi poznato. Bio sam dugo odsutan iz Tibeta jer sam trgovao dolje južnije u Nepal u Mustangu. Što se događalo ovdje u međuvremenu?

JAHAČ 1: Ovdje je, dragi moj, hm... ne znam kako da ti kažem...

JAHAČ 2 (*nestrpljivo*): No, reci. Daj već jednom!

JAHAČ 1: Ovdje se naselio opasan demon.

JAHAČ 3 (*umiješa se iznebuha*): Opasan da opasniji ne može biti. Strašan. Užasan. Prava mora. Vreba putnike.

JAHAČ 2: Kako se zove? Tko je on?

JAHAČ 1 I JAHAČ 3 (*zauraju u glas*): Fuumbaaa!!!

(*Njihov povik uznemiri i ostale jahače. Započne komešanje. Guranje. Njiska konja.*)

JAHAČ 2 (*uplašeno pokazuje prstom na nešto*): Što je ono ondje? U šipražju. Taj lik, to obličje! Kao da vreba nekog. Nejasno vidim pri ovom slabom svjetlu. Tko je to, ili... (*sada već vidno uplašen*) što je to?

JAHAČ 1 I JAHAČ 3 (*zauraju u glas*): Fuumbaaa!!!

(*Opća pomutnja u karavani trgovaca. Konji se propinju, njište. Zvuci lomljave i sudaranja. Metež. Čuju se povici: «Pazi! Ščepat će nas! Propali smo! Bjež' mo! Bjež' mo!» Karavana nestaje u posvemašnjem rasulu. U offu se čuje panična trka, kotrljanje, dovikivanje, njiska...*)

NARATOR: Eto, dragi moji, vidjeli ste što se događalo sa svima onima koji su se usudili proći planinskim prijelazom na mjestu gdje je lama izgubio šešir. Glas o demonu Furbi koji opsjeda to mjesto širio se sve dalje i dalje preko tibetske

visoravni. Zamalo već je svako dijete u Tibetu znalo sve o strašnim Furbinim očima koje vrebaju putnike iz tame...

Prizor 6: SUSTANARI

(Svjetlo na šešir.)

NARATOR: I dok su ljudi na tomu mjestu viđali koješta, svakakve oblike koji su rasplamsavali njihovu maštu i, dakako, strah, šešir je nasađen na šibe jednako ravnodušno dočekivao dan i noć, snijeg i sunce, vjetar i kišu... no jednoga dana....

(Ptica u letu. Govori dok leti.)

PTICA: Zašto sam se baš morala izleći iz jajeta u Tibetu. U zemlji u kojoj nema ni jednog stabla, jer nijedno stablo ne raste na ovim visinama. Baš briga ikoga gdje ćemo mi ptice svijati gnijezda, zar ne? A stabla postoje da bi ptice na njima svijale gnijezda, je li tako? I sad, kada nema nigdje stabla, ti se ptico lijepo domisli gdje ćeš svijati gnijezdo. Ah, nije vam lagan taj naš ptičji život u Tibetu, ne, ne. *(Najednom opazi nešto ispod sebe.)* Gle, u onom šipražju. Što je ono? Ono tamno dolje. Spustit ću se niže da bolje to vidim. *(Spusti se na šibu pokraj šešira.)* Pa to je šešir. Pokrivalo za glavu koje nose ljudi jer oni nemaju perje kao mi ptice. Šešir im dođe nešto poput perja na glavi, osobito onima koji nemaju ni kose. Ma vidi kako je zgodan ovaj gornji dio šešira. Gle ti to.

(Skoči na gornji dio šešira. Promeškolji se ondje kao ptice kada liježu u gnijezdo, i zalegne. Gornji dio šešira poprimi oblik udobna gnijezda.)

PTICA: Ohoho! Ohoho! To ptica traži. To, majstore! Paaa, kada bolje razmislim ovaj Tibet i nije tako loš za ptice. Gnijezdo ti se najedanput samo od sebe ponudi. Da ptica ne povjeruje! A tu je odmah i bistri izvor. Ohoho, ohoho! Kljuna mi, ovo mi miriše na trajniji i ugodniji boravak.

(Svjetlo na pčelu koja leti.)

PČELA: Ajoj, ajoj! Bzzz, bzzz! Zašto je saće u kojem sam ugledala svijet, moralo biti baš u Tibetu. Jednom kada napustiš roditeljski dom, hoću reći pčelinje saće, i hoćeš zajedno sa svojim pčelinjim društvom napraviti novo saće, mislim dom, ti jednostavno to ne možeš napraviti u Tibetu. Zašto? Zato što u Tibetu nema stabala, a osobito nema onih šupljih, gorostasnih, s dubokim dupljama, u kojima jedna pčela i njezino pčelinje društvo mogu napraviti saće, oliti dom. Bzzz,

bzzz. Drugo, i ne manje važno: taj je Tibet toliko velik i prostran da pčele koje vole svoje pčelinje društvo zalutaju i izgube se u prostranstvima ove planinske zemlje. Tako sam i ja, jadnica, (*šmrca*), izgubila roj svojih prijatelja pčela i ne znam gdje su one sada. Valjda me traže, kao i ja njih, uostalom. Zna se da pčela ne može bez pčele. To je kod nas pčela zakon, i točka!, mislim, bzzz! (*Zastane u letu.*) Hej! Je li me to moje pčelinje oči varaju? Ili sam vidjela nešto što veseli srce jedne pčele. (*Spusti se do šešira.*) Auuu! Kakva duplja! Bzzz, bzzz. (*Ptici.*) Hej, pernata kolegice! Neće ti smetati da iskoristim ovu duplju iznutra. Ti si, vidim, našla svoju odozgor.

PTICA: Dapače, pčelice. Samo se ti smjesti unutra. Baš mi nedostaje društvo. Na ovim visinama život zna biti itekako samotnan.

PČELA: Meni pričaš o samoći. O tomu bih mogla napisati roman. (*Uđe ispod šešira, off, oduševljeno.*) Ovo je bolje od svih mojih očekivanja. To je pravi pčelinji dom. Ovdje ostajem... i čekam moj pčelinji roj da zazuji. Nadam se da će me uskoro naći. Ah, ugone! Ah, krasna li saća! Bzzz, bzzz.

(*Svjetlo na ježa.*)

JEŽ (*frkće, glasno puše, nezadovoljan je*): Zašto me je moja bodljikava mama morala na svijet donijeti baš ovdje na Tibetu. Kao da to nije mogla na nekom drugom mjestu, gostoljubivijem za nas ježeve. Znam da drugdje izvan Tibeta moja bodljikava braća uživaju pod naslaganim granama ili u prizemnim šupljinama stabala, u svojim ježevim kućicama. A gle mene jadnika! Iskrcan sam ovdje na Tibetu gdje nema ni jednog stabla. Gdje nema stabla, nema ni grana, jasno. Pa ti sad, moj ježiću, kada nemaš kućicu, kisni, zebi, smrzavaj se... Jaoj meni i sudbini mojoj bodljikavoj bez doma. (*Zastane.*) Što to ježeve očice vide pokraj izvora? Je li to san ili java – pred ježom je kućica, čini se – prava. (*Ptici.*) Halo ptičji stvore! Nećeš zamjeriti jednom ježiću da se smjesti pod ovu nadstrešnicu, da ga štiti od snijega, kiše, vlage... znaš kako je, stara?

PTICA: Dopustit ću ti da se smjestiš ispod samo ako mi obećaš da mi na proljeće nećeš krasti jaja.

JEŽ (*spremno*): Tako mi svih bodlji na leđima! Nikad ne bih učinio takvu podlost svojoj pernatostoj sustanarki. Vjeruj mi i budi bez brige. Ovdje smo da pomognemo jedni drugima, a ne da se prepiremo, zar ne?

PTICA (*pomirljivo*): Onda u redu. Nadam se da ćemo se slagati.

JEŽ (*ulazeći pod šešir*): Eto, vidiš koliko je potrebno da se ptica i jež slože: sekunda, dvije. Kada vidim koliko ljudima treba za to, dođe mi da se rasplačem. No to je njihov problem... (*Začuje se nervozno zujanje iz šešira.*) Hej! Polako, pčelo. Ne

kanim dirati tvoj dio kuće. Ja ću se smjestiti tu na tlu ispod ove nadstrešnice od šešira. Nama ježevima to je dovoljno da nam bodlja ne primi u se vlagu. To je najgore što se jednom ježu može dogoditi, mislim kada mu vlaga uđe u bodlje pa omekšaju. Možeš li zamisliti ježa s bodljama od gume? Eto, tako to izgleda.

PČELA (*off*): No, dobro, dobro. Budi dobar pa ćemo se svi dobro slagati, a ovaj će nam šešir poslužiti za zajednički dom. Sustanari ne bi trebali živjeti u svađi.

PTICA: I ja se slažem s tim. Kako bismo proslavili naše sustanarsko prijateljstvo, predlažem da zapjevamo jednu pjesmicu jer, slažemo li se međusobno, nema sumnje, slagat će nam se i glasovi.

(Pčela izleti iz šešira i zapjeva zajedno s ježom i pticom.)

U zemlji Tibetu
najvišoj na planetu,
gdje uvijek dere vjetar,
a snijega ima metar
drveta makar bijednog
nema niti jednog.
U beskraju tom
mi nađosmo svoj dom.

(Refren.)

Gnijezdo, saće, log...
hej, šešir je ko bog.
Ptice, pčele, ježa
hej, kuća je to svježa.

Prizor 7. VADŽRA

NARATOR: Otkako je, prema mišljenju Tibetanaca, Furba zaposjeo planinski prijelaz, sve je manje trgovačkih karavana stizalo u selo. Naposljetku, potpuno se prorijediše. Zapravo, već dugo, dugo vremena ni jedna karavana nije stigla u selo na prenočište. Nastupiše teški dani za seljane koji su živjeli od tih trgovačkih karavana. Mnogi se odseliše iz sela prema drugim trgovačkim putovima. Selo je polako, ali sigurno umiralo.

TIBETANAC 1: Jao nama! Jao nama! Furba će nas potpuno uništiti. Nema nam spasa.

TIBETANAC 2: Zar nema nikog na svijetu tko može pobijediti Furbu? Zar se nije rodilo biće koje je sposobno slomiti moć tog odvratnog demona?

STARA TIBETANKA: Rekla sam vam već jednom – tek kada netko ponudi demonu vlastiti život kako bi spasio živote drugih, njegova će moć biti slomljena, a njegovo će se tijelo raspasti. Samo na taj način oslobodit ćemo se zloduha. Vjerujte mi, znam što govorim.

(Odnekud među njih nahrupi nekakav grubijan, Vadžra.)

VADŽRA: Ne blebeći, stara! Ne obmanjuj ljude. Kakva žrtva, kakvo davanje sebe. Demona treba *(isuče mač)* čelikom po šiji. Pa da vidimo onda koliko je strašan bez glave i koga će onda prepadati na prijekoju. Neće mi biti prvi demon s prijekoja kojeg sam pogubio, jer ja sam Vadžra – ubojica demona.

TIBETANAC 1 I TIBETANAC 2 *(uglas, zadivljeno):* Vadžra! Onaj Vadžra! Najveći tibetski ubojica demona s prijekoja.

VADŽRA *(hvalisavo):* Baš taj. *(Isprsi se.)* Vadžra veličanstveni. A sada za mnom. Pokazat ću vam kako skidam glavu demonu. Bit ćete svjedoci još jedne Vadžrine pobjede. Moći ćete pričati o tomu svojoj djeci i unucima. Za mnom, seljaci!

(Tibetanci krenuše za njim. Svjetlo na šesir.)

PTICA: Ah, prijatelji kako život zna biti lijep u Tibetu kada imaš gdje spustiti svoju pernatu riticu. *(Promeškolji se u 'gnijezdu'.)*

PČELA *(off):* Da, da, saće je tu još samo da dolete prijatelji i eto zadovoljnih tibetskih pčela roj. Bzzz, bzzz.

JEŽ: Divna li mjesta. Ovdje mi bodlja ne pati. Tko je rekao da se i u Tibetu ne može pronaći dolična kućica za jednoga ježa? Zar to nije zavrijedilo pjesmicu?

(Zapjevaju.)

Gnijezdo, saće, log...
hej!, šesir je ko bog.
Ptice, pčele, ježa
kuća je to svježa.

PTICA: Hej, prijatelji, vidim odavde da prema nama dolazi nekakva skupina ljudi. Nešto viču i pokazuju u našem smjeru. Pred njima je jedna krupna ljudeskara. Taj pak najviše viče i razmeće se.

PČELA *(izleti iz šesira):* Da, sad i ja vidim. Sve su bliže... i pokazuju u smjeru naše

kućice. Onaj krupni među njima odvaja se od njih i ide prema nama. Izgleda nabrušen i opasan. Prijatelji, izgleda da ćemo morati braniti dom. Ja, doduše, malo slabije vidim pri ovom slabom svjetlu sutona, ali sam sigurna da će napasnik kušati moj žalac.

JEŽ (*borbeno*): Tko? Gdje je? Nek' se pokaže, da ga vidim! Mojih 365 bodlja jedva čeka da se zapiknu u nešto meko; ljudsko po mogućnosti. Samo dođi pa ćeš vidjeti što jednom ježu znači stati na žulj, mislim, bodlju.

PTICA: Evo ga, stiže. Pripremite se za obranu. Zapamtite: ne smije proći!

JEŽ: Nitko još preko ovog ježa nije prošao i ostao neuboden. Ježeve mi časti, neće ni on!

(Začuje se zujanje roja pčela.)

PČELA (*radosno*): Prijatelji! Prijatelji moji! Našli ste me. U pravi čas. Baš kad nam je potrebna pomoć jer prijeti nam ljudska opasnost. Sada kada smo svi tu, neka taj napasnik kuša naših stotinu žalaca. Tako mi je drago da vas vidim ponovno. Bzzz, bzzz.

(Vadžra s velikim mačem u ruci zastane ispred šešira i zaurla iz petnih žila.)

VADŽRA: Fuuurbaaa!!! Predaj se, demonu, ili ćeš osjetiti oštricu mojeg velikog mača. Odsjeći ću ti glavu i pokazati je seljanima na glavnom trgu. Drhti, zlikovče. (*Zakorači naprijed, odskoči i vrisne.*) Jao! Jao! Ugazio sam na bodljikavi Furbin rep. (*Prekrije ga zujeći roj. Vadžra mlatara rukama pokušavajući se obraniti. Viče od boli.*) Aaaahhh! Aaaahhh! Pogađaju me strjelice iz Furbinih očiju. Oh, kako je to bolno. Upomoć! Upomoć! Spasite me! (*Panično bježeći ispada iz roja, ali samo zakratko, jer ga napada ptica kljucajući ga po glavi.*) Ne, ne, ne više. Predajem se! Nemoj, o Furba, zabijati pandže u moju glavu, ne, milost. Oh, kako boli.

(U offu nastavljaju se jauci. Kada zamru, pojavi se ptica.)

PTICA: Dobro smo naprašili tog siledžiju, zar ne prijatelji?

PČELA: Itekako, itekako, draga moja, bojim se da će ovu lekciju pamtni cijeli život.

JEŽ: Tako mu i treba, drznik. Čak mi je slomio dvije bodlje kada je s onom svojom nožurinom nagazio na me.

PTICA: Jedino ne znam zašto je stalno vikao kao da ga napada neki Furba, ako se ne varam?

JEŽ: Valjda je bio pijan. Ljudi, znam, vole drmnuti pokoju čašicu kada se upuštaju

u nešto za što treba odvažnosti. Oni to zovu – jedna za hrabrost. Nama ježevima to ne treba – nikad nam ne manjka hrabrosti.

PČELA: Možda jež ima pravo. Bio je pijan i lupao je gluposti.

PTICA: Prijatelji, ovo bi valjalo proslaviti. Pa, zar nismo obranili naš dom? Mi sustanari i prijatelji.

(Zapjevaju.)

Obranili smo dom,
pom, pom, pom.
Ptica, pčela, jež,
bjež, bjež, bjež.
Došao je roj,
hoj, hoj, hoj.
Pobijedili smo mi,
ri, ri, ri.

Prizor 8. KARUNA

(Svjetlo na šešir i šipražje. Ptica, pčela i jež pojavljuju se slijedom najave.)

NARATOR: Prošlo je još nekoliko godina. Zbog straha od Furbe i njegovih zlih moći ni jedna trgovačka karavana više nije prošla planinskim prijevojem. Šešir su napustili ptica, pčela i jež. Ptica je čula da u južnom Tibetu, na obroncima Himalaje, postoje bujne šume, pa je odlučila to provjeriti. I nije se više vratila. Pčela je zajedno sa svojim rojem otišla u pravcu zapadnog Tibeta, jer su joj neke pčele pričale da ondje postoje procijepi među stijenama u kojima bi se mogla smjestiti cijela kolonija pčela. Pčelinjim jezikom kazano: pravo mjesto za saće, bzzz, bzzz. Jež je, pak, prateći potok koji je izvirao na prijevoju, došao do omanje rijeke, prateći nju do veće, dok, naposljetku, na obalama te velike rijeke nije našao naplavljeno granje – izvrsno mjesto za ježevu kućicu. Ondje je ostao i nije se nikad više vratio na prijevoj. Na prijevoju je, dakako, ostao još samo šešir, sada već potpuno izobličen i truo. Zapravo, bilo je samo pitanje vremena kad će se raspasti. Možda već s prvim vjetrom ili kišom. S njim je, naravno, ostala i priča o Furbi.

(Svjetlo na tibetansko selo.)

NARATOR: Te je godine preostale seljane pogodila i strašna suša. U Tibetu se to rijetko događa za njihovih kratkih ljeta, ali eto – dogodilo se. Presušili su svi izvori u okolici i seljaci su žeđali. Žedni su mukali njihovi jakovi i revali magarci. Djeca su plakala tražeći vodu, usnica ispućanih od žeđi. Roditelji su očajavali. Vode nigdje nije bilo osim – pogađate – u izvoru na prijevoju, koji je grgoljio, usprkos vrućini i suši .

TIBETANAC 1: Jao nama! Umrijet ćemo svi od žeđi. Ah, da mi je čaša svježje vode, dao bih za to ogrlicu od žada moje pokojne žene.

TIBETANAC 2: Vode ima, ali na zlu mjestu – gore na prijevoju, među Furbinim pandžama. Nažalost, još se nitko nije rodio tko bi makar i kapljicu vode izvukao između šapa demona.

STARA TIBETANKA: Nije se rodio onaj tko bi sebe dao za drugoga. To je prava istina.

TIBETANAC 1: I ova suša Furbino je djelo. Jedini izvor koji nije presušio, upravo je onaj pokraj kojeg on vreba. Zar nam treba veći dokaz?

TIBETANAC 2: Uništiti će nas prokleti demon. Zašto se nisam odselio kad i većina mojih susjeda. Ovo je mjesto ukleto. Pocrkat ćemo svi od žeđi. Nitko se ne bi usudio otići na prijevoj po vodu.

(Svjetlo na magarca koji nosi dvije omanje bačvice i djevojčicu Karunu koja ga vodi.)

KARUNA: Još malo, magarčiću, i stići ćemo do prijevoja o kojem stariji pričaju strašne priče. Još samo malo. Ondje ćemo naći vode, a i ti ćeš se napojiti jer zacijelo si žedan, kao i cijelo selo dolje. A tek kako moja mala sестrica žeđa! Jadnica, bolesna je i trese je vrućica. A vode niotkud. Kako li samo pati to njezino malo tijelo. Kako me je sklopljenim ručicama molila za kapljicu vode: ‘Karuna, Karuna, molim te, samo mali gutljaj’. Ah, sestrice moja jedna. Strpi se još samo malo.

(Pred šeširo. Karuna se pokloni po tibetanskom običaju.)

KARUNA: O, veliki duše ma kako god se zvao, usrdno te molim, dopusti mi da zagrabim vode s tvojeg izvora i napunim ove dvije bačvice na mojem magarčiću. Neka se napiju žedni seljani i sve domaće životinje... i moja bolesna sестrica. Molim te, o duše, dopusti mi to. Magarčić će se sam vratiti u selo jer poznaje put, a mene... mene uzmi za žrtvu, da bi živjeli drugi... svi ti divni ljudi i životinje, moja

mala sestrice, cijelo selo. Molim te, nemoj odbiti moju žrtvu. Uzmi moj život da bi živjeli drugi...

(Karuna i dalje u potpunoj tibetanskoj prostraciji, čelom na tlu. Nakon kraćeg vremena, vidjevši da se ništa ne događa, polako ustane i stane razgledavati oko sebe.)

KARUNA: Duše, javi se. Zašto odbijaš moju žrtvu? Molim te, primi me. *(Napravi još jedan korak. Dođe ispred šešira.) (U čudu, ali veselo.)* Pa, pa to nije nikakav duh. To je... *(uzme ga u ruku, a šešir se pri tom pocijepa i raspadne)* običan stari šešir. Ni manje ni više. Zar je razlogom onog silnog strah mojih susjeda, ali i cijelog Tibeta od ovoga mjesta, bio jedan obični šešir? Da čovjek ne povjeruje u što ljudi sve mogu vjerovati. Ljudska mašta doista može svašta. Može stvoriti i demona iz običnog šešira. *(Veselo se nasmije.)* Ali da ja ne gubim vrijeme, bolje da napunim bačvice s ovom svježom, bistrom izvorskom vodom. Izdrži još malo, sestrice moja. Dođi, magarčiću.

(Na putu, pred selom. Karuna i magarac.)

KARUNA: Ako ljudima u selu kažem da je razlog njihova straha bio običan šešir i da nikakav demon ili Furba nije nikad postojao, nitko mi neće povjerovati. Ipak, kada vide vodu s izvora, pomislit će da je Furbina vlast okončana i da sad mogu napokon biti slobodni i putovati prijevojem.

Bilo što da im kažem, ionako mi neće povjerovati. Uostalom, to i nije presudno, zar ne? Najvažnije je da više neće biti žeđi i da će sve opet biti kao i prije.

(Zapjeva.)

Sve će biti kao prije,
straha više nije.

Nema više naše mòre,
ljudi sada zbore.

Eto nama mira,
bez laminog šešira.

La, la, la....

(Utope se među ljudima u selu. Začuje se oduševljeno klicanje: Karuna! Karuna!, ali i njakanje, kokodakanje, blejanje, mukanje...)

(Svjetlo na magarca. Glas magarca, zapravo, glas je Naratora. Sada postaje jasno tko je Narator.)

NARATOR / MAGARAC: Eto, dragi moji, stigismo do konca naše priče. Sve je bilo baš onako kako je ispričovijedano. Karuna, skromna kakva je bila, nikome nije rekla kako je došla do vode. Napojila je mnoga žedna usta i pomogla sestrici da ozdravi. Tibetanci su zaključili da je Furbi dosadilo biti sam gore na prijevoju, kad je rastjerao sve karavane trgovaca i putnika, pa je napustio to mjesto i otišao drugamo. Zato je, mislili su oni, Karuna mogla doći do vode. Ah, kada bi tek znali što se zapravo dogodilo, da svoj život duguju nesebičnoj žrtvi jedne male djevojčice s velikim, velikim srcem. Oni to nikad neće saznati.

Inače (*tiho, obazrivo*) šuška se da se Furba doselio na jedan drugi planinski prijevoj. Ah, ti lamini šuširi! Dokle će ih vjetar, uvijek iznova, kotrljati u šipražje?

KRAJ

Druga nagrada Natječaja *Mali Marulić*, 2009.

Lada Martinac Kralj

PUPOLJAK

Igra za lutke i glumce

Lica:

PUPOLJAK

DJEVOJČICA LUCIJA

MAMA, Lucijina

PAUK MAX, pletač paučjeg prediva

VRABAC ŽIVAC, sitni trgovac, Paukov prijatelj

RUŽICE 1, 2, 3, Pupiljkove sestrice

DEBELIČKA, gazdarica

GLAS MAME RUŽE / RUŽA

Prostor ružičnjaka i prostor dvorišta.

Danas.

1.

(Gđa Debelić, odjevena u haljinu s uzorkom na ruže, pod velikim šeširom na kojem su ukrasi-ruže i koferom na kojem su nacrtane ruže, izlazi iz dvorišta i govori. Majka je prati, oprezno.)

DEBELIĆKA: Vidi, lipa moja, ružice ćeš mi zalivat u sumrak, korov ćeš počupat u zoru, a jutron ćeš pazit na vremensku prognozu.

MAJKA: Prognozu, ma da, naravno, gospođo Prepelić.

DEBELIĆKA: Debelić. U slučaju tuče šibni protugradne rakete, doli su ti u podrumu.

MAJKA: Rakete protiv tuče? Nema problema. Rakete i ja ...

DEBELIĆKA: Ti si ta koja se mora brinit ako se mojim ružicama šta dogodi. Da ne ostaneš bez stana. Razumiš?

MAJKA: Bez stana? Ali moja Lucija i ja tek smo se doselili... I, rekla sam vam: vaš prvi rođak i moj muž navigavaju na istom kruzeru.

DEBELIĆ: Vidi, svaka čast kruzerima i rodijacima, ali posal je posal.

(Debelić odlazi. Majka u stuporu. Zvuk automobila. Debelićka se vraća.)

DEBELIĆKA: A vidi je šta se ukočnila! Šalila san se, ej! *(Lupa je po leđima.)* Oću ti reć – mi smo kupili ovu kuću radi tih ruža. Uzgoija i' je niki važni 'rvacki botaničar. Piše o njima i u turističkon vodiču.

MAJKA: Znam. Čitala sam, gospođo Krepelić.

DEBELIĆKA: Debelić. Eto vidiš. Inače bi mi kupili niku pravu kućerinu, a ne ovo jada od dva kata. *(Truba iz automobila.)* Moj Mate kad sidne u auto ka da su vrazi unišli u njega. Iđen, iden!

(Ode. Zvuk automobila.)

MAJKA (dovikuje): Đenja, i sretan put; i hvala, bit će, sve će biti pod kontrolom; možete biti mirni, Lucija i ja bit ćemo čuvari «samo takvi». Bye ...ciao ... au revoir... Uh! *(Vraćajući se u kuću dovikuje.)* Lucija ... *(Imitira.)* Triba čitat upute gospođe Debelić o ružama ... Jes'! me čula?!

2.

(Ružičnjak. Grmovi, tek poneki pupoljak, još nema cvjetova. U prostoru ružičnjaka Pauk koji plete mrežu. Predivo je vrlo dugo. Istovremeno prati Lucijinu vožnju. Vrti glavicom ukруг.)

(Dvorište. Lucija vozi bicikl. Kruži, kruži, kruži, slijeva nadesno, slijeva nadesno.)
(Glas Vrapca Živca.)

VRABAC *(sa zakvačenom slušalicom mobitela):* Halo, Ling, Živac ovdje. *(Sleti u Paukovu blizinu.)* Čuj, moj kineski prijatelju, imam prvoklasnog paučjeg prediva. Domaća proizvodnja, ekstra kvaliteta, dvanaest kuna centimetar.

PAUK *(jer gleda u djevojčicu i njezinu vožnju):* Živac, vrti mi se! Vrti mi se u glavi od te njezine vožnje.

VRABAC: Šta? *(Onda opet u mobitel.)* Osam kuna? Prijatelju, o osam ne razgovaram, o deset - možda. *(Pauku.)* Šta ti je? *(Opet u mobitel.)* Dogovoreno - devet.

PAUK *(prestane plesti, zanjiše se):* Evo, znao sam. Kad mi se ovako zavrti u glavi, ja obavezno padnem u ... *(Pauk padne u nesvijest. Samo glas.)* ... nesvijest.

VRABAC: Max, stari, ej, što ti je? *(Pomaže Pauku.)* Ej, stari ...dođi sebi. *(Pogleda prema djevojčici.)* Malena, a možeš li vozit' taj bicikl malo u drugom smjeru, a?! Vidi što si učinila!

LUCIJA *(koja ne čuje i ne razumije njihov govor, nastavlja voziti uporno svoj krug):*
Ma-ma! Ma-ma! Ma- ma!

MAJKA *(glas):* Ne viči, Lucija! Nismo u planini.

LUCIJA: Jesmo. Ja sam pastirica. Samo ne čuvam ovčice, nego ružice. ... Ja pazim na ružice, ja pazim na... Zavrtjelo mi se.

(Lucija se zaustavlja, počinje voziti u drugom smjeru.)

VRABAC: Baš si ljubazna.

LUCIJA: Ma-ma! Ma-ma!

MAJKA *(suzdržavajući se, pojavi se):* Molim, dušo.

LUCIJA: Ali tu nema ruža.

MAJKA: Sad ih nema. Debelička kaže da će ... *(čita s papira što ga je izvukla iz*

džepa na pregači) ... preliti čokoladnom glazurom i ukrasiti šlagom ... ne, to nije to ... a, evo (čita s novog papirića)... da će se otvaranje dogoditi noćas između jedan i dva.

LUCIJA: Otvaranje? Zvuči ko otvaranje Olimpijade.

MAJKA: Svejedno kako zvuči - nas dvije ćemo u to vrijeme hrkati. (*Ode.*)

(*U drugom planu Pauk dolazi k svijesti. Slušaju Luciju.*)

LUCIJA (sama sa sobom): Neću. Noćas ću čekati otvaranje. I znam što ću još ... Još ću to snimati kamerom koju mi je tata kupio. (*Ostavlja bicikl. Otrči. Stane jer se dosjetila.*) A onda ću još sve to pokazati Marini. Ona je moja najbolja prijateljica. Yes!

(*Vrabac mjerka ostavljeni bicikl. Vadi još jedan mobitel iz džepa.*)

VRABAC (tiho): Halo, Čin, Živac ovdje. Zanimaju li te dječji bicikli?

PAUK: Živac, što je tebi?! To nije za prodaju.

VRABAC (tiho): Šteta, javljaju mi iz skladišta da je pošiljka rasprodana. (*Sprema mobitel.*) Zezam se, Max, samo se zezam, stari.

PAUK: Potpuno si poludio od te trgovine. A jesi li čuo, malu? Hoće snimati otvaranje pupoljaka.

VRABAC: Današnja djeca. Više vjeruju onome na ekranu nego onome što vide vlastitim očima. Je li se koja mušica zapetljala u ovo tvoje predivo, a? (*Traži po predivu.*)

PAUK: Nisam siguran da će se ružicama ideja o snimanjuavidjeti. Rastvaranje je za njih jako osjetljiv trenutak.

VRABAC (našao je mušicu, mljacka): Ummm, nema boljeg od mušičastog okusa ... Normalno da je osjetljiv trenutak, Max. To im dođe ko rađanje. A možda bismo nas dvojica to morali reći ružicama?

PAUK: Misliš, da ih upozorimo?

VRABAC: Pa, da! Ružice su nam prijateljice.

PAUK: Živac, ti stvarno imaš plemenito srce.

VRABAC: Znam, takav sam otkad sam jaje bio. (*Kao da ugleda muhu u zraku.*) Mušica! Dođi, mušice, barba Živcu. (*Uhvati je kljunom.*)

PAUK: Kad je progutaš, obavijesti ružice uz ogradu, a ja ću ove ovdje.

(*Vrabac i Pauk ulaze u grmlje, šaputanje. Pada noć.*)

3.

(Ružičnjak. Noć. Zvijezde na nebu.)

PAUK: Osjećaš?

VRABAC: Miris. Poznati miris.

PAUK: Postaje sve slađi.

VRABAC: Natopio je cijeli zrak

PAUK: Ko da je mirisna kupola iznad nas.

VRABAC: Dolaze nam nove ružice. *(Pjevuši)* Boje i mirisi ...

PAUK *(nastavi pjevušenje očigledno poznatog šlagera):*... život može početi.

VRABAC: Boje i mirisi

PAUK: ... da život ne posivi.

(Skupa.)

Pod kupolom boja
dok mirisi cvjetaju
naša krila čekaju
da se spoje
i ne rastanu – nikad.

(Lucija dotrči u pidžami. Kamera u ruci.)

LUCIJA *(sneno):* Stižem. Evo me! Samo da namjestim. Snimam - sad. *(Otvori bolje oči.)* Pa, što je ovo? Nema ih. Nisu se uopće otvorile? Možda sam uranila. Onda ću ... *(Kao da će kihnuti.)* Aaaaa .... Onda ću ..... aaaaa . *(Opet ne kihne.)* Nema veze – čekaat ću. Apćih.

MAJKA *(iz kuće):* Lucija?!

LUCIJA: Mama? Joj. Ništa od snimke.

(Ode.)

RUŽICA 1 *(samo glasić):* Je li otišla?

RUŽICA 2 *pa* **RUŽICA 3** *(samo glasići):* Je li ... je li?

PAUK: Zrak je čist.

(Čarolija otvaranja čarolija je rađanja. Pupoljci postaju male ružice. Jedan, drugi, treći. Ružičnjak se kupa u rumenom sjaju. I eno, jedan je pupoljak poletio od sreće, zaplesao zrakom; drugi je odmah za njim poskočio da bi ga vratio i smirio. Jeka Vrapčeve i Paukove pjesme. U nju sitno ulazi još sitniji smijeh pupoljčića. A onda, polako, korak po korak, zvuk po zvuk sve se postupno smiri.)

VRABAC: Stari, nisam definitivno siguran, ali ko da je tamo prije ko jedan pupoljak ostao neotvoren.

PAUK: Nemoguće. *(Zijevne.)* Sve ružice se ovdje otvaraju istovremeno. Po tome je ovaj ružičnjak jedinstven.

VRABAC: Znam, znam. Ali ... *(Zijevne.)* Kako ti kažeš. 'Kunoć.

PAUK: Noć, Živac. Sutra će nam svanuti mirisni dan. Noć, ružice.

VRABAC: I dobro došle.

RUŽICE skupa: Hvala, ' noć.

(I onda smijuljenje. Pauk se pokriva svojom mrežom, Vrabac listom. Sklapaju se okice.)

4.

(Malo zatim trak mjesečine padne na Pupiljka.)

PUPOLJAK *(sam; oprezno, polako se proteže u visinu, onda oprezno gleda oko sebe kao kakav periskop, kao da izviđa teren):* To je, dakle, taj Svijet. I? Pa? Sad bih se ja tu – što? Morao bih se rastvoriti? I kao pokazati? I kao zamirisati? I zarumenjeti? A zašto? Da guraju nosove u mene. Da me njuškaju. Da mi se dive, da o meni brbljaju, a onda, jednog dana da sve to zaborave ... A ne! Ne! Bolje je meni ovako. Ovako zatvorenom! Ja sam Pupiljak i gotovo. Ne dam se nikome i ne treba mi nitko. A ako tko bude od mene nešto htio i nešto tražio, imam ja za njega – *(broji)* jedan, dva - tako je, dva trna. 'Noć.

5.

(Promjena svjetla. Zora. Zvoni Vrapčev mobitel.)

VRABAC (*pospano*): Što je, Ling? (*Razbudi se. Drekne.*) A? Carinici se zalijepili u pošiljku žvaka? Evo me, stižem ...

(Odleti.)

PAUK (*proteže se*): Danas predajem prvoškolcima. Uzbudljivo.

(Ružice se grupiraju.)

(Scena predavanja. Pauk šetka gore-dolje. Zanesen.)

(Ružice će prikrivati zijevanje. Pupoljak ne zijeva. Stoji mirno, kao da pozorno sluša.)

PAUK: Kao prvo: tko je posadio ovaj ružičnjak? Tko je njegov otac, njegov prvi dušobrižnik? Tko? Profesor Baltazar Hič, jedan od naših najplodnijih i najpoznatijih kulturnih radnika, učenjaka, prirodoslovaca, prvaka florista, geografa i putopisaca

(Ružica 1 zijevne.)

PAUK: Što je to bilo? (*Osluhne.*) Dakle, ocu ovog ružičnjaka, Baltazaru, lijep i privlačiv značaj pribavio je mnogo štovatelja i prijatelja, a on se protiv nedaća života branio ...

(Ružica 2 zijevne.)

PAUK: Opet. O čemu se radi? Jeste li vi čule kao neko zijevanje?

RUŽICE: Nismo, a ne, ništa takovo ...

PAUK: Hm. Gdje sam ono stao? Baltazar se Hič protiv nedaća života branio štitom. Stvarao je mnogo i dobro, ali ipak ostade taj čovjek zaboravljen, doduše zapažen, ali ...

(Ružica 3 zijevne.)

PAUK: Aha. O tome je ipak riječ. Vi zijevate, gospođice.

RUŽICA 3 (*ne zatvarajući usta*): Ma ne. Samo sam htjela nešto pitati.

PAUK: Stvarno? Izvolite. Nadam da ću znati odgovor.

RUŽICA 1 (*upada mu u riječ*): Kad će nas ona djevojčica opet snimati?

RUŽICA 2: Moramo se urediti.

RUŽICA 3: Počešljati i umiti.

RUŽICA 1: Zaoštriti trnje. Kada?

PAUK: Ne razumijem. Vi biste željele da vas ona snima?!

RUŽICA 1: Ha, vidi njega!

RUŽICA 3: A 'ko ne bi!

(Smijeh ružica. Doleti Vrabac Živac. Još u zraku više.)

VRABAC: Max, sestra Linga i Čina, Mao Ce, otvorila je trgovinu i ponudila nam otkup prediva! Više nećemo uvoziti iz Kine, nego izvoziti za Kinu! Što kažeš? Max?

PAUK (tiho Vrapcu): Zamisli, one bi željele da ih netko snima.

VRABAC: Molim?

RUŽICA 1: Gospodine, gospodine, možemo li vas nešto pitati?

VRABAC: Mlada damo, stojim vam na usluzi.

RUŽICA 2: Je li istina da su ovdje, u ovom vrtu, najbolji partiji u kvartu?

VRABAC: Par... što?

RUŽICA 3: Zabave, tulum, ružione. 'Ko ih priređuje i kada?

VRABAC (i on pomalo iznenađen): Pa ... Istina je da smo mi u ovom ružičnjaku veseljaci i da se tu dobro tulumari. Gušteri, na primjer, pripremaju - mrak tulum. A ni mravlji nisu loši. Imaju mrak DJ-a.

SKUPA RUŽICE: Cool!

(Smijuljenje ružica.)

PAUK (Vrapcu, tiše): Živac, kojim to jezikom govoriš? Bantu hrvatskim?

VRABAC: Naučio sam ga od klinaca kada na velikom odmoru skupljam mrvice.

PAUK: Ali ... ružice nikad nisu tako govorile. I uvijek su voljele da im pričam povijest ružičnjaka i profesora Baltazara Hiča.

VRABAC: Hoćeš mi reći da su bile nepristojne dok si im predavao? Ma sad će one mene čuti!

PAUK: Ne! Bile su pristojne, ali bi svako malo pokrile listićima glavice da ne vidim

kako zijevaju ... Zamalo sam i ja ... (*zijeva*) ... počeo zijevati ... (*Zijevne.*)

(*Zijevne i Vrabac. Zijevanje ružica, Vrapca, Pauka.*)

VRABAC (*zijevajući*): Nema ništa loše u zijevanju. (*Oštro, sad bez zijevanja.*) Ali ne na satu povijesti ružičnjaka! Jasno!

RUŽICE: Dobro, dobro.

PAUK (*tih*): Ipak, netko nije zijevao. On. Pupiljak. Bio je ozbiljan i mirno me slušao.

VRABAC (*tih*): Možda zna spavati otvorenih očiju. Ja imam rođaka koji je cijelu školu prespavao otvorenih očiju.

PAUK (*tih*): On je drukčiji. Pogledaj ga. Život bubri u njemu, a on zatvoren. Tajnovit kao kutija u kojoj se čuvaju stvari, sklopljen kao ruke u molitvi i ušutkan kao školjka bisernica. Je l' da?

VRABAC: Nisam stručnjak za pupove, osim onih na vočkama koje mi vrapci volimo njamati. Čuj, moram ići. Ti pleti marljivo, a ja idem dogovarati izvoz. Bog, curke.

(*Odleti.*)

RUŽICE SKUPA: Ciao! (*Onda smijuljenje ružica.*)

6.

(*Ružičnjak. Drugo doba dana.*)

PAUK: Primijetio sam da si jutros kihao pa sam ti ispleo – šal. Evo. (*Bez odgovora.*) Mogu li ti ga staviti? (*Bez odgovora.*) Možda da ga stavim tu, pokraj tebe. Evo. (*Bez odgovora.*) Hvala što si danas tako pozorno pratio moje predavanje.

(*Bez odgovora, Pauk kao da će otići.*)

RUŽICA 1 (*šapće*): Kssksss. Gospodine Pauče. Pridite. Pupiljak vam je malo ...

RUŽICA 2 (*šapće*): ... čudan.

RUŽICA 3 (*šapće*): On vam nije kao mi.

RUŽICA 2: Ali nije loš.

RUŽICA 1: Samo drži visoko nos.

PAUK: Ima u njemu nečeg tajanstvenog, zar ne?

RUŽICA 1: Mama je rekla da njemu treba vremena da se otvori.

PAUK: Aha. Po tome je poseban. Mislim, i vi ste posebne ...

SKUPA RUŽICE: Nismo!

RUŽICA 1: Mi smo trendseterice.

PAUK: Trend... što?

RUŽICA 2: Slavna mjesta, slavni ljudi, slavne marke.

RUŽICA 3: I onda pišeš kolumne i knjige u celofanu.

PUPOLJAK: Bože ...

PAUK (*tihom ružicama, zabrinuto*): Što je rekao?

RUŽICA 1: «Bože».

PAUK: Što to znači? Da se moli? Ili se ljuti, ili traži, ili ...?

RUŽICA 2: Ne, to znači da smo mu dosadni.

RUŽICA 3: I to jako. Ali ne brinite.

RUŽICA 1: Kad si mu dosadan, samo prestaneš govoriti i poslije sve opet ...

SKUPA RUŽICE: Bude u redu.

PAUK: Ali ja mu nisam htio biti dosadan.

(Dotrčava Lucija sa školskom torbom na leđima.)

LUCIJA: Pričala sam o vama na satu prirode i društva. I još sam pričala o vama mojoj prijateljici Marini... a ona me prekinula u pola riječi. Ej, vidi njega. Ti se jedini nisi otvorio.

PUPOLJAK: Upomoć, upomoć, maknite je od mene!

PAUK (*uspaničeno, dođe do Pupoljka*): Kako, zašto, što hoćeš da radim?

PUPOLJAK: Bilo što, Dlakavi, samo me spasi te dječje napasti!

PAUK: Ali kako? Aha. Znam. Prepast ću je. (*Diže se na stražnje nožice.*) Buuu!

LUCIJA: Što je to? Pauk? Kao da uvježbava cirkusku točku. Popeo se na stražnje noge. I vidi kako bulji. U koga on to tako ...?

MAMA (*glas iznutra*): Lucija, telefon, Marina.

LUCIJA: On bulji u mene? Evo me.

(*Otrči.*)

PAUK: Uf! Jedva sam održao ravnotežu. Jesi li dobro?

PUPOLJAK: Ne znam što je bilo gadnije gledati – ljudsku ručicu ili tebe dlakavog «cirkusanta»!

PAUK: Istina. Moja vrsta nije čuvena po ljepoti. Nismo neko cvijeće. (*Smije se.*)

PUPOLJAK: To je kao neki vic? Ti si kao neki komičar? Bože ... A one, gdje su sad, moje vrle sestrice?

PAUK (*okreće se, ružica nema*): Ne znam. Možda su otišle na neku zabavu.

PUPOLJAK: Ili u kupovinu. U njihovom životu nema trećeg.

PAUK: One su takve. Vesele.

PUPOLJAK: Da. Vesele i prazne. Prazne kao i cijeli ovaj ružičnjak.

(*Pojavi se Vrabac. Sluša njihov razgovor iz dubine.*)

PAUK: Nije ovdje prazno, čini ti se. Ima tu ježeva. Doduše njih možeš sresti samo noću. Onda mrava, samo što oni dosta vremena provode ispod zemlje. Onda je tu čempres, samo što on ima kostobolju pa se ne može svijati...

PUPOLJAK (*upada mu u riječ*): U zabitim ružičnjacima sve vrvi prazninom kao i komarcima.

PAUK: Lijepo rečeno, iako komarce još nisam primijetio. Ako ih primijetiš, javi mi da ih polovim. Živac ih obožava.

PUPOLJAK: Bila je to *likentija poeticus*.

PAUK: Misliš, *licentia poetica*?

PUPOLJAK: U mojoj se školi učilo tako kako sam rekao. Doduše tih sedam dana, koliko sam išao u školu, nisam baš volio latinski, ali likentije se sjećam. Ili licencije, ili ...

PAUK: Išao si sedam dana u školu?

PUPOLJAK: Sedam dana osnovna, tri dana glazbena, jedan dan tenis. Ukupno jedanaest dana. Ali i to je bilo previše.

PAUK: Zašto?

PUPOLJAK: Kad je osoba prirodno nadarena, škola joj samo pravi zbrku. A sad ... apćih!

PAUK: Hoćeš li staviti šal?

PUPOLJAK: Ni govora. Do viđenja.

PAUK: Kamo ćeš?

PUPOLJAK: U šetnju. Idem protegnuti nogu. Nadam se da neću nastradati u toj mrklini.

(Ode.)

PAUK (za njim): Hoćeš li da ti pravim društvo, doista je mrak ...

VRABAC: Stoj. Da nisi krenuo za njim.

PAUK: Ali još ne poznaje dvorište i mogao bi se ...

VRABAC: Imao sam jednom jednu vrabicu. Valerija se zvala. Ja za njom – ona digne nos, ja od nje – eto je, plače.

PAUK: Možda si u pravu. Noć, Živac.

VRABAC: Noć, Max.

(S promjenom svjetla poviri Pupaljak.)

PUPOLJAK: Smrzavam se. Gdje mu je onaj šal?

(Obavije se.)

PUPOLJAK: Ugodan je, topao, predivo ekstra kvalitete. Ali Dlakavom to nikad neću reći.

7.

LUCIJA (govori sama sa sobom, na manjoj udaljenosti od Pupaljka, ima role na nogama): Znam kako ću ga nazvati: pupoljak - Puljko. Tko zna koje će biti boje kad se otvori? Tamnocrvene ili crvene kao moja ljetna haljina? A bodlje su mu jako oštre i tanušne ko iglice. Sve mi se čini da bi me najradije njima bocnuo. Bi li? Puljko! *(Oprezno mu se približava.)*

MAMA (*pojavi se*): Lucija, jesi li napisala zadaću?

LUCIJA: Aha.

MAMA: A ruže?

LUCIJA: Zalila sam ih. (*Nastavi razgovarati s Pulpoljkom.*) A ovaj mali pauk je često pored tebe. Je li ti on prijatelj?

MAMA (*zaustavi se u odlasku u kuću*): Lucija, razgovaraš li ti to sama sa sobom?

LUCIJA (*zakoluta očima*): Mama ...

MAMA: Dobro, dobro ... A znaš, što sam mislila – kako bi bilo da snimiš ružice i tati pošaljemo na brod DVD?

LUCIJA: Što je tebi?

MAMA (*složi se odmah*): Imaš pravo. Čekaj, kako misliš – što je meni?

LUCIJA: Puno bolje od snimanja kamerom je snimati vlastitim očima. I zabavnije. (*Nastavi razgovarati s Pulpoljkom.*) Puljko, čuj, važno je da imaš prijatelja, ja to znam ...

MAMA: Aha, sad sam te ulovila! Ti ipak pričaš tu s tim ... tim ... A da ti meni nisi bolesna, a? Zašto bi inače bila tako mirna. U posljednje si vrijeme čak premirna.

LUCIJA: Mama ...

MAMA: Dobro, samo brinem. Mamino je da brine. (*Ode.*)

LUCIJA: Ona ti je, Puljko, uvijek na oprezu. I onda kad si nemiran, i onda kad si miran, samo čeka da ti uvali toplomjer u usta. A sad bih se mogla malo uznemiriti.

(*Zarola se. Doleti Vrabac.*)

LUCIJA: Bog, Vrabac! Hoćeš li me pratiti dok se nemirno rolam?

(*Ona se rola. Vrabac leprša oko njene glave. Djevojčica ode.*)

VRABAC: Škvaldro, došao sam javiti važnu vijest iz zračnih visina. Dolazi oluja.

RUŽICA 1 (*oduševljeno*): Stvarno? Hoće li biti gromova?!

RUŽICA 2 (*još oduševljenije*): A munja?

RUŽICA 3 (*još, još oduševljenije*): A vjetra?

SKUPA RUŽICE: Oluja, prva u životu, brrr!!!!

PUPOLJAK (*koji se pokrio lišćem*): Vi ste potpuno lude. Brzo se pokrijte lišćem. Brzo.

SKUPA RUŽICE: Zašto?

PUPOLJAK: Kiša samo što nije pljusnula.

RUŽICA 1: Ali kiša je krasna.

RUŽICA 2: I zdrava.

RUŽICA 3: I dobra.

SKUPA RUŽICE: Za ten.

PUPOLJAK: Zar ne znate da se poslije kiše ruže još više otvore, da se rascvjetaju?

RUŽICA 1: Onda ćemo biti ljepše...

RUŽICA 2: I mirisnije.

RUŽICA 3: I zanosnije.

SKUPA: Prave, odrasle ruže.

PUPOLJAK: Da ponovim – vama nisu sve latice na mjestu. Uostalom, kako hoćete. Ja sam vas upozorio.

(Prolijeće Lucija s rolama. Ode u kuću.)

PUPOLJAK: Čak i dijete zna da se od kiše treba skloniti.

(Fijuk vjetra. Udar groma.)

RUŽICA 2: Curke, osjetila sam prvu kapljicu.

RUŽICA 3: I ja!

RUŽICA 1: A ja sam osjetila – golemu kap.

(Smijeh. Počne kiša. Sve jača.)

(Ružice se uzdižu svom svojom visinom, svom svojom bojom, srcem, mirisom. I počinju plesati na kiši. Dolaze mama i Lucija pod šarenim kišobranima. Gledaju crveni valcer ruža. Raspjevan, raširen, zanjihan. I njima se noge počinju njihati. I kišobrani. I haljine. Zaplešu. Sreća u pokretu, u crvenoj boji, na kiši. A onda se sve pretvori u neku bržu, rock'n'roll glazbu. Ruže i to znaju plesati. Pa i techno, kojim ples na kiši završava.)

MAMA (*zadihana*): Ovako bi mogao izgledati život.

LUCIJA (*još zadihanija*): Kao ples na kiši.

(*Kiša prestaje. Mama i Lucija zatvaraju kišobrane. Ruže im slijeću u košare koje su uzele u ruke.*)

MAMA: Ruže, dobro došle.

LUCIJA: Mama, s kim ti to razgovaraš?

(*Smijeh. Odlaze s ružama.*)

LUCIJA: Od njih će sad u cvjećarnici napraviti bukete za vjenčanje, je li mama?

MAMA: Tako mi je Debelička objasnila.

8.

PUPOLJAK: Užas, užas, užas!

PAUK: Što ti je?

PUPOLJAK: Sve se dogodilo kao onda. Sve, sve isto.

VRABAC: Sve, onda, kao... Možeš li biti malo određeniji?

PUPOLJAK: Kao i kad su mamu ružu poslije kiše otkinuli i odnijeli. A ona, ona se smijala. Smijala se glasno da je svi čuju. I ja sam je čuo, a bio sam sićušni pupoljak, jedva vidljiv. I kad sam sve to vidio i čuo, uplašio sam se, i uvukao u sebe ... toliko sam se bio uvukao da sam gotovo uvenuo i prije nego sam se stvorio.

VRABAC: Stari, normalno je bojati se. Pa meni i danas, u ovim godinama siđe srce u nokat kad pravim lupinge. Časna vrapčja!

PUPOLJAK: Zašto se mama smijala? Zašto su sestrice plesale? Zašto?

PAUK: To je stvar karaktera. Kakav je netko po prirodi.

(*Stanka.*)

PUPOLJAK: Pa kakav sam ja to onda karakter?

VRABAC: Nemoguć?

PAUK (*upozoravajući*): Živac!

VRABAC: Samo glasno razmišljam.

PAUK: Pupoljče, ne moraš završiti u buketu ili u vazi. Možeš biti cijeli život pupoljak ako si tako odlučio.

VRABAC: Pa da, onda te vjerojatno nitko neće dirati. Bit ćeš vječno mlad, vječno ćeš obećavati, vječno će se ljudi pitati kakva je ruža od tebe mogla nastati ...

PUPOLJAK: Ne rugajte mi se, gospodine Vrabac. I vi se pravite mlađi nego što jeste, a po perju i kljunu vam se vidi da ste bliže kraju nego sredini.

(Stanka.)

PAUK: Ne ljuti se, Puljko.

VRABAC: On da se ne ljuti? Valjda sam JA taj koji se treba ljutiti! Max, znaš, otkad je on izniknuo, ti se jako čudno ponašaš. Skoro da mi više ne daješ ni mušice iz svoje mreže. Zato ja sad idem. Zbogom.

PAUK: Zbogom.

VRABAC: Kad ja kažem zbogom, onda je to adio.

PAUK: Adio.

VRABAC: U prijevodu to znači: «Ja odoh». *(Stanka.)* Dobro. Širim krila ... zatrčavam se ... podižem ... *(iz zraka)* Max, otišao sam. Max ...

PAUK: Dobar je on, Puljko, samo nekad voli pretjerati.

PUPOLJAK: Ne zovi me tako. Ja sam Pupoljak, za tebe, za tu malu i za cijeli ružičnjak. A što se tiče vas dvojice, nemojte misliti da ćemo zato što smo izmijenili par misli, postati bliski.

PAUK: Kako ti želiš.

9.

(Vrabac obavlja jutarnji prelet. Pupoljak zamotan u nekoliko šalova, na glavici mu kapica, na listovima navlake, na bodljama isto.)

VRABAC: Dobro jutro, svima. Dobro jutro, Vaša Uznositosti.

PUPOLJAK: Dobro jutro ...

VRABAC *(iz zraka)*: Jesam li ja to dobro čuo? Max, jesi li čuo? Njegova Posebnost

mi je rekla: Dobro jutro. (*Sleti.*)

PAUK: Živac, nemoj ga zezati, znaš da je osjetljiv.

VRABAC: Toliko je osjetljiv da ti pleteš samo za njega, a naš posao s kojim trebamo postati milijunaši – stoji i stoji.

PUPOLJAK: Koliko galame oko jednoga glupog «dobro jutro»!

VRABAC: Opet se oglasila naša Jedinstvenost. Dakle, Vaša Unikatnosti ...

(*Stanka.*)

PUPOLJAK: Molim? Reci! Izvoli. Čekam. Zašto me gledaš tako, tako razrogačenih očiju?

VRABAC (*tiho, kao da ga vodi na stranu da drugi ne čuju*): Oprosti, ali ... ali ... ne znam je li znaš ali ti si se ... čini mi se ... smežurao.

(*Stanka.*)

VRABAC: Ne izmišljam, zbilja si se smežurao..

PUPOLJAK (*dotiruje se lišćem*): Nemoguće. Moram se u nečemu pogledati. Ima li ovdje kakvo zrcalo?

VRABAC: Tu na listu ima jedna kapljica rose.

PUPOLJAK (*gleda se*): Istina. Ja sam se ... namreškao. Moje vanjske latice su se smežurale.

(*Spusti glavicu. Stanka.*)

VRABAC: Ej, ej, pa nećemo sad tako. Tuga, depresija, žalost i te bespotrebne stvari. Je li, Max?

PAUK: Ti si nama drag i lijep bez obzira na sve, je li Živac?

VRABAC: Naravno, Max!

PAUK: Zašto si spustio glavicu?

VRABAC: Možda ga boli. Moja tetka po stricu od bake Živke treće koljeno, zvala se Živka, ona je patila od strašnih glavobolja.

PUPOLJAK: Hvala, Živac. Max, hvala. Stvarno ste dobri, ali ....

PAUK: Ali – znam! To su ti se smežurale vanjske latice, a one unutra su iste kao i prije.

PUPOLJAK (*živne, hvata se za Paukove riječi*): Da. To je moguće. Unutra još osjećam svježinu.

VRABAC: Možda bi ove smežurane trebalo otkinuti.

PAUK: Sjajna ideja.

PUPOLJAK: Samo malo. Možda ću prihvatiti vaš savjet i pomoć, ali sad ne. Sad me, molim vas, ostavite malo na miru.

PAUK, VRABAC (*govore uglas, jedan preko drugoga*): Naravno, kako da ne, samo daj, samoća liječi, daje snagu, pročišćuje, to je nekad potrebno, kako da ne. (*Povlače se.*)

10.

(Ružičnjak se oblijeva rumenilom.)

GLAS MAME RUŽE: Pupiljče, Pupiljče, pjevaj!

PUPOLJAK: Mama? Mama, jesi li to ti?

GLAS MAME RUŽE: Pjevaj, mili.

PUPOLJAK: Ali mama, znaš da ja uopće nemam sluha. Drugi dan su me zamolili da odem iz glazbene škole.

GLAS MAME RUŽE: Pusti, dušo, srce da pjeva.

PUPOLJAK: Srce? Srce ima glasnice? Kako to misliš ... Khh ...

(Ipak počne pjevušiti nesigurno, pa sve jače, opuštenije.)

Crvena boja latica
u mome srcu sjajila
uvijek sam se plašio
da joj priđem i kažem:
«Hej! Ime mi je - Pupiljak!»

Uvijek sam se plašio
da me kiša natopi
da sa vjetrom zaplešem
da prijatelju povjerim:
«Hej! To sam ja - Pupiljak!»

A vrijeme prolazi
i ništa nije kao prije
samo trn sve više raste
i mrak me dalje nosi

(Naglo prekine pjevanje. Dolazi Lucija. Sjedne u blizini Pupaljka.)

LUCIJA: Danas sam s Marinom radila na likovnom nekakav kolaž. Ja sam sve smislila, izrezala, ona je samo ljepila tamo gdje sam joj ja pokazala. Kad nas je učiteljica pohvalila, ona je rekla da je to bila njezina ideja. Onda je učiteljica posebno nju pohvalila. Ja ništa nisam rekla. Ni učiteljici, ni Marini, ni tada, ni poslije... A ja se tebi Pupaljko jadam kao da mi ti možeš pomoći.

(Pupaljak malo nakrivi glavicu i nagne se prema njoj kao da joj stvarno želi nešto reći.)

LUCIJA: Zar si me razumio? *(Približi mu se.)* Pupaljko, što je to s tobom? Smežurao si se? Tako ti je sigurno teško disati. Mogu li te osloboditi tih latica, što kažeš?

PUPALJAK: Otkinut će me. Ta mala me hoće skratiti za glavu. Upomoć!

PAUK: Evo nas, stižemo. Živac, ti joj skači na glavu, ja ću na ruku!

VRABAC: Tri, četiri sad!

(Vrabac sleti Luciji na glavu. Pauk joj skoči na ruku.)

PUPALJAK: A ja imam trn i mogu te bocnuti. Mogu, da znaš!

(Lucija se ne prestraši.)

LUCIJA: Vrabac na glavi, pauk u ruci, a Pupaljak se sav ušpičio u svoja dva trna. Znači li vam to – «da»? Da mu mogu skinuti smežurane laticice ... Nemoj se bojati, Pupaljko. Polako ću.

(Djevojčica pomnjivo, pomnjivo skida smežurane laticice.)

(Pojavi se Mama na balkonu, s telefonom u ruci. Ne može vjerovati očima da vidi svoje dijete s pticom na glavi i paukom na ruci i kako razgovara samo sa sobom.)

LUCIJA: Gotovo. A sad ćemo pregledati listiće. Oprostite, gospodo, biste li se mogli sada skinuti s mene.

(Vrabac i Pauk se miču.)

LUCIJA: Hvala. *(Ona pregledava listiće.)*

MAMA: Lucija? Marina na telefonu.

LUCIJA: Reci joj da sam zauzeta.

MAMA (*nakon stanke, dok je prenijela poruku*): Kaže da je nešto važno.

LUCIJA: Ovdje imam ozbiljan problem i sad se moram koncentrirati na njega, a ne na rasprave s Marinom.

MAMA: Dobro, tako ću joj reći. (*Prije nego iziđe zastane.*) Sigurno mi se pričinilo da mi dijete hoda s vrapcem na glavi i s nečim u ruci.

LUCIJA: Nije ti se pričinilo.

(*Mama ode još više zbunjena. Lucija uzima neku zelenu bocu. Radi oko Pupaljka. Mama silazi u vrt.*)

MAMA: Marina je šmrkala na telefonu, a dobro znam da nije prehladna.

(*Lucija se pravi da je nije čula.*)

MAMA: Nešto se između vas dvije dogodilo? Neki nesporazum?

(*Lucija kao da nije čula. Mama se povlači. Onda stane...*)

MAMA: I još je rekla – to uopće nisam razumjela – «Žao mi je zbog onoga, recite Luciji».

LUCIJA (*naglo, zainteresirano*): Stvarno je to rekla?

MAMA: Najstvarnije.

LUCIJA: Joj, mama. (*Dođe do mame, zagrlj je.*)

MAMA: Ako budeš htjela o tome razgovarati, ja sam tu.

LUCIJA: Kad ovo završim. (*Nastavlja sa špricanjem. Mama ode.*)

PAUK: Pupaljak, kako se sad osjećaš?

PUPOLJAK: Bila je u pravu. Lakše dišem.

VRABAC: Bit ćeš ti mladić i po kad te doktorica Lucija obradi. (*Pauku.*) Znaš koliko je puta Pupaljak u posljednja dva dana rekao «molim te»?

PAUK: Znam. Trinaest puta. A koliko je puta rekao «hvala»?

VRABAC: Jedanaest.

LUCIJA (*završivši s čišćenjem*): Sad će biti sve dobro, Pupaljko. Ne brini.

PUPOLJAK: Hvala, mala.

PAUK I VRABAC: Dvanaest.

11.

(Zora. Ružičnjak.)

(Uz odjek Pupaljkove pjesme Pupaljak se zanjiše, pa zapleše, pa poleti. I u zraku postaje nešto drugo. Ružica. Ljupka, osjetljiva, tamnocrvena ružica. I ružica se zanjiše, pa zapleše, pa poleti. I u zraku postane nešto drugo. Ruža. Tamnocrvena, raskošna, ozbiljna ruža. Odjek Pupaljkove pjesme postaje glazba.)

RUŽA *(off)*: Znači, ja tu živim. I tu sam živjela toliko vremena, a ništa od svega ovoga zapravo nisam vidjela. To tamo je valjda jabuka, a ono čempres, tamo je trava, a ono mačka. U zraku grlice, vrapci, kosovi. Kako su svi lijepi! Kako su raznoliki! Crni i smeđi, zeleni i crveni, sivi i bijeli. Stoje na jednoj nozi ukočeni kao čempres, razgranati kao jabuka, krilati i gugutavi, šušketavi i živčani ... Kako su slobodni! Kao vjetrić što ga sad osjećam na licu, kao oblak koji ... Bog, oblače! Oblak se njiše zakvačen za nebo. Kako je široko! I kako obožavam što sam danas tu, pod ovim nebom, što čujem grlice, i što će možda taj oblak narasti, otežati i iz njega pasti kiša. Ili možda neće. I što će sutra biti ... tko zna što!

(Djevojčica izlazi iz kuće u pidžami.)

LUCIJA: Mama, čuješ li ti nekakav smijeh?

MAMA *(pojavi se i sama privučena nečim neobičnim, uvijači u kosi, maska na licu)*: Da, kao iz daljine. Ne nije iz daljine. Tu je, ali ...

LUCIJA: Znam, mama, što je to. Vidi. Rascvjetao se. Pupaljak u ovu ružu. Zar nije prekrasna?

MAMA: Kako miriše!

LUCIJA: To je nekad bio moj Puljko.

MAMA: Od ovoga mirisa ti se može zavrtjeti.

PAUK: Svima nam se malo vrti ....

RUŽA: A ja se smijem.

VRABAC: Nećeš se samo ti smijati. Svi ćemo se smijati.

(Počne smijeh sa svih strana, sastavljen od različitih smijanjanja.)

RUŽA: Ko to tuli kao brod?

PAUK: To je čempresov smijeh.

RUŽA: A tko bocka dok se smije?

VRABAC: Kaktusi na prozoru.

PAUK: Mravi umiru od smijeha, ali ih je teško čuti jer su suviše mali.

LUCIJA: Vidi, mama, mačka kao da se smije i oblizuje istovremeno.

VRABAC: Valjda zato što gleda u mene.

RUŽA: Čujete? I vjetar se smije.

MAMA: A meni se čini da se i onaj oblak smije.

PAUK: Bube se smijulje i trče.

VRABAC: Muhe plaču od smijeha.

LUCIJA: I kako sve miriše!

MAMA: Kao da smo pod mirisnom kupolom. I sve je to stvorila jedna jedina ruža.

LUCIJA: Puljkova ruža.

VRABAC: Ne mogu se više smijati. Zabolio me trbuh.

PAUK: Ni ja. Popiškio sam se od smijeha.

(Stišavanje smijeha. Lucija i Mama odlaze u kuću. Svi se povlače.)

(Jedna ružina latica tiho pada. Iznikne pupoljčić pokraj ruže.)

12.

(Lucija izlazi iz kuće odjevena za izlazak. Mama za njom ...)

MAMA: Vрати se do jedan, čuješ me?

LUCIJA: Marinin tata će nas vratiti. Ne brini se.

MAMA: Lijepo se provedite.

LUCIJA: Bok. *(Mama ulazi u kuću, Djevojčica pomiluje ružu i pupoljak.)* Ovo otvaranje neću propustiti, Puljkov pupoljčiću. Vidimo se noćas.

(Ode.)

RUŽA: Jutros mi je pala jedna latica. Bliži se vrijeme za odlazak na dalek put.

Čujete – bliži se vrijeme za moj odlazak.

PAUK: Ne govori tako, Pupiljkova ružo.

RUŽA: Ne žalim se. Samo kažem – odlazak je tu.

VRABAC: Vidi. Pokraj tebe je izniknuo pupiljčić. Jako je sitan.

RUŽA: Bilo bi lijepo kad bih mogla dočekati da odraste da mu mogu reći ... Govorim gluposti. On će to sam shvatiti. Sam i kad dođe vrijeme za to. Je li tako, prijatelji?

PAUK: Prijatelji? Misliš - mi?

VRABAC: Misliš na dvojac bez kormilara? «Max i Živac, predivo ekstra kvalitete».

RUŽA: Da, na vas.

VRABAC: U pravu si, Pupiljkova ružo. Pupiljčić će sam shvatiti kad dođe njegovo vrijeme.

PAUK (*glumata*): Mene je nešto stegnulo oko srca. Ako se razbolim, Pupiljkova ružo, hoćeš li odgoditi taj svoj put i njegovati me?

RUŽA: Neću. Smijat ću ti se.

VRABAC: Nije loša ideja.

(Smijeh se opet čuje sa svih strana. A s ruže padaju latice jedna za drugom.)

13.

(Ružičnjak. Noć. Nema ruže. Nema ružica. Mjesečeva zraka padne na jedno mjesto.)

(Pojavi se - pupiljak.)

PUPOLJAK: Ime mi je ... Pupiljak.

KRAJ